

והתשמיש אסור בו כגון לסמוך בו כרעי המיטה דא"כ אמאי מותר לישיב על מוקצה וכן מותר לשכב ולישן עליו וכן מותר להטמין התבשיל והביצה במוקצה כמו שהוכחנו באות א' ובאמת דמהא דאסור הדלקה אין ראייה כלל דאע"ג דנתינת האש אסור דזה הוה כמו טלטול כיון דנתינת האש הוה משום המוקצה אבל הטמנת הקדרה לא הוה בשביל המוקצה ומש"ה שרי וכמו כן לסמוך בו כרעי המיטה שרי היכא דליכא טלטול. וגם מה שנסתפק הרשב"א אי שרי בהנאה צ"ע אמאי לא הוכיח מהרא"י שמוכא באות א' וצ"ע:

סימן יג

יחזור אי מותר לספות לקטן איסורא דרבנן בידים וברין מלאכה שאינה צריכה לגופה לקטן:

הר"ן כתב בשבת [קכ"א ע"ב, ושם לא מופיע בשם הרשב"א] בשם הרשב"א [יבמות קי"ד ע"א] דלפי מה דמסקינן דקטן אוכל נבילות אין בית דין מצוין להפרישו א"כ באיסורא דרבנן מותר לספות לי' בידים ג"כ. וכן כתב הנמוקי יוסף ביבמות פרק תרש [שם]. וטעמו כמו דחזינן ביבמות דף קי"ד [ע"א] דלמ"ד דב"ד מצוין להפרישו מ"מ איסור דרבנן אין מצוין להפרישו כמו כן להמסקנא דקיי"ל דאין מצוין להפרישו רק דלא ספינן לי' בידים בדרבנן נחתינן חד דרגא דמותר גם לספות לו בידים אבל הרמב"ם בסוף ה' מאכלות אסורות [פי"ז הכ"ז] כתב להדיא דגם איסורא דרבנן אסור לספות לי' בידים הביאו הנמוקי שם. והנה יש לעיין במלאכה שאינה צריכה לגופה ואלוהא דהפוסקים שפסקו כר' שמעון דפטור עליו והוה רק איסורא דרבנן היאך דינו להרשב"א אי ספינן לי' בידים ככל איסור דרבנן או לא ומקום הספק שיש לי בזה הוא מהא דכתב הר"ן בפרק המצניע [שבת צ"ד ע"ב] דאע"ג דקאמר רבא על הא [עירובין צ"ט ע"א] דלא יעמוד אדם ברה"י וישתה ברה"ה דבכרמלית מותר היא גופה גזירה ואין גוזרין גזירה לגזירה. מ"מ זהו רק במידי דליכא בו חששה דמלאכה דאורייתא הוא דלא גזרינן בכרמלית אבל מלאכה שאינה צריכה לגופה הוה מלאכה דאורייתא ורק מטעם אחר הוא דפטור גזרו בו גם בכרמלית. וכן משמע לי בשבת דף כ"ט [ע"ב] דתנן לא יקוב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה ע"פ הנר ור' יהודה מתיר וטעמא

גם במקומו ובע"כ דגם בלא טלטול אסור דעצם ההסקה בעצמו אסור במוקצה וכמש"כ בסמוך וא"כ אמאי מותר ע"י ריבוי עצים מוכנים והרי בעת ההדלקה לא שייך ביטול והוה בעיניה ולא מקלי קלי ובע"כ צ"ל דהטעם דכיון דיש רוב עצים מוכנים הוה עיקר ההדלקה בהמוכנים ולא בהמוקצה וא"כ שפיר כתבו התוס' דהרי לא יהיה אפשר ליהנות מהמדורה משום החמץ הדולק בתוכו והוה הבערה שלא לצורך ורק דנתיר משום מתוך ובהעצם הא ליכא שום צורך כלל לשורפן ורק בהחמץ איכא צורך היום משום מצוה דרבנן והחמץ הא הוה מוקצה והיאך נתפוס החבל בשני ראשין דנתיר ע"י ריבוי עצים דנאמר דעיקר ההדלקה הוה משום עצים ולא בהחמץ ואי דליכא צורך היום והוה הבערה שלא לצורך נאמר דהוה צורך היום דמצוה לשרוף החמץ והרי זהו דבר הסותר את עצמו. כ"נ לישיב דברי התוס':

אמנם צריך להבין טעם איסור של ההדלקה במקומו בשברי כלים כיון שכתבנו דמותר בהנאה. והנראה לומר דהתשמיש של נתינת האש בעצמו אסור והוה כמו טלטול ועיין במג"א סי' שכ"א ס"ק ז' שכתב דאסור ליתן מים ע"ג בשר ביום שלישי לשחיטתו דכיון דהבשר אסור בטלטול ה"ה דאסור ליתן מים עליו וכמו כן אסור מהאי טעמא להסיקן אפילו במקומו וע"י ריבוי עצים מוכנים מותר אע"ג דכל זמן שלא נשרף לא בטל מ"מ כיון דהוה רובא עצים המוכנים נמצא דעיקר נתינת האש הוה בשביל המוכנים ולא בשביל המוקצה ומש"ה מותר אע"ג דלא בטל. שוב מצאתי בחידושי הרשב"א בשבת דף כ"ט [ע"א] וז"ל וכי קמהפיך באיסורא קמהפיך מכאן נ"ל דאינו אסור ליהנות מן המוקצה דלא קשה לי' אלא היאך מהפך בהן כלומר שאסור לטלטלו הא אי לא מהפך בהן אע"פ שהתבשיל מתבשל בו אין בכך כלום. והיינו נמי דאמרינן בג' על ג' מצומצמות עסקינן ודכ"ע אית ליה דעולא דהמדליק צריך שידליק ברוב היוצא וכי קמדליק בשבר כלי קמדליק כלומר ואסור להשתמש בידים בשברי כלים אלמא אי ל"ל דעולא שפיר דמי אע"ג דממילא נעשה שבר כלי ונהנה ממנו כו' שלא אסרו אלא לטלטל או לאוכלו ואפי' להשתמש בו בידים כגון ההדלקה או לסמוך בו כרעי המטה ואע"פ שאינו מזיזו אבל הנאה דממילא ש"ד אלא א"כ תדחה דשאני הכא דמקלי קלי איסורא אבל מוקצה בעין אסור ליהנות ממנו והראשון נראה עיקר עכ"ד הרי דדרך הראשון שכתב הוא להדי' כמו שכתבנו. ומ"מ צ"ע לי על הרשב"א במה שכתב דההדלקה